

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 8C/32/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112224323
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Koscelanská
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2015:4112224323.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, v právnej veci navrhovateľky: S. F., bytom T. č. XX, XXX XX Q., zast. JUDr. Petrom Peružekom, advokátom, so sídlom Cintorínska č. 1, 920 01 Hlohovec, proti odporcom: 1./ MUDr. S. X., bytom Q. J.. XXX/X, XXX XX Q., 2./ Fakultná nemocnica Nitra, Špitálska č. 6, 949 01 Nitra, o ochranu osobnosti a poskytnutie finančného zadosťučinenia, sudkyňou JUDr. Vierou Koscelanskou takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Odporcom v 1. a 2. rade súd náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom zo dňa 17.7.2012 domáhala ochrany osobnosti a to ospravedlnenia za zásah do jej osobnostných práv a poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia. Návrh odôvodnila tým, že odporca v 1. rade poškodil jej osobu vážnym spôsobom, keď jej nedovolil opatrovať rodičov, účelovo zmenil potvrdenie o bezvládnosti rodičov a potrebe ich opatery s úmyslom existenčne ju poškodiť, spochybníť jej povest' a poškodiť zdravie rodičov. Kvôli protichodným lekárskeým potvrdeniam mala problémy v práci, neospravedlnené absencie a napokon prišla o prácu a nemohla si nájsť zamestnanie. Okrem morálnej ujmy vyvolaním negatívnej mienky o jej osobe v blízkom okolí, jej spôsobil aj ujmu materiálnu, ktorá spočíva v tom, že v dôsledku nesprávneho postupu odporcu prišla o prácu a pravidelný mesačný príjem.

Právny zástupca navrhovateľky na pojednávaní uviedol, že zo strany odporcu došlo k zásahu do osobnostných práv navrhovateľky, keď bolo porušené jej právo na osobný a súkromný život, pričom sa jedná o závažný zásah, ktorý nie je možné vykompenzovať iba ospravedlnením a preto žiada aj priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 25.604,- eur, ktorá suma predstavuje stratu na zárobku za obdobie od 14.8.1989 do podania žaloby. Uviedol, že neoprávnený zásah do osobnostného práva navrhovateľky spočíva v tom, že odporca ako lekár vystavil dve potvrdenia, ktoré sú protichodné, keď dňa 18.7.1989 potvrdil správnosť údajov uvedených v zázname MNV J. o tom, že navrhovateľka má bezvládných rodičov, o ktorých sa musí starať a následne v zázname napísanom na MNV J. zo dňa 2.10.1989 sa vyjadril, že rodičia navrhovateľky nie sú bezvládni a že sa pomýlil. Predmetným konaním došlo k zásahu do osobnosti navrhovateľky tým, že na základe uvedeného postupu odporcu navrhovateľka prišla o prácu pre absencie, hoci nemohla chodiť do práce z dôvodu starostlivosti o rodičov, je bez príjmu a narušilo to aj jej povest' v obci. Za pasívne legitimovaného považuje odporcu v 1.rade, nakoľko v tom čase pôsobil ako lekár, ktorý tieto potvrdenia vydával. V priebehu pojednávania rozšíril návrh aj na odporcu v 2./ rade s tým, že k zásahu do osobnosti navrhovateľky síce došlo konaním odporcu v 1.rade, avšak tento lekár bol v tom čase zamestnancom právneho predchodcu odporcu v 2.rade, preto sa nároku špecifikovaného v petite domáhajú voči oboj odporcom, ktorí sú zodpovední spoločne a nerozdielne.

Súd uznesením č.k. 8 C 32/2012-115 zo dňa 12.2.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 7.4.2014, pripustil vstup do konania ďalšieho účastníka na strane odporcu a to Fakultnú nemocnicu Nitra, Špitálska 6, Nitra.

Navrhovateľka vypočutá ako účastníčka konania na pojednávaní uviedla, že bola zamestnaná v Slovenských energetických strojárňach Tlmače, odkiaľ ju chceli preložiť do Žiaru nad Hronom, s čím nemohla súhlasiť, pretože rodičia, s ktorými bývala v spoločnej domácnosti, vzhľadom na ich zdravotný stav potrebovali jej pomoc a preto nemohla dochádzať do M. Q. F.. Z uvedeného dôvodu potrebovala zamestnávateľovi predložiť potvrdenie o zdravotnom stave rodičov, ktoré si vyžiadala od MUDr. X.. Lekár dňa 29.8.1989 potvrdil správnosť údajov uvedených v potvrdení zo dňa 18.7.1989, ktoré vystavil Miestny národný výbor J. o tom, že sa musí starať o bezvládných rodičov. Zamestnávateľ uvedené potvrdenie neakceptoval s odôvodnením, že majú už iné potvrdenie. Išlo o potvrdenie, ktoré bolo zo strany MNV Mojmirovce zmenené. Dňa 2.10.1989 aj MUDr. X. zmenil svoje stanovisko a vydal potvrdenie v ktorom uviedol, že v pôvodnom potvrdení sa pomyšlil a že rodičia nie sú bezvládni. V dôsledku uvedeného konania odporcu v 1.rade bola jej neprítomnosť v práci považovaná za absenciu, stratila zamestnanie, dostala sa do nepriaznivej situácie pretože zostala bez príjmu a musela si požičiavať peniaze. Taktiež ju zamestnávateľ bezdôvodne prenasledoval, zisťoval prečo nechodí do práce, napriek tomu, že ona na to mala dôvod a aj doklady. Zároveň mala nepríjemnú situáciu v obci, nemohla si kúpiť ani chlieb a mlieko, pretože aj pracovníčky MNV, ktoré potvrdenie vydali a potom ho zmenili, jej pokazili povesť a narušili život v obci a všade. Pracovný pomer je doteraz nedoriešený, súdny spor trvá 24 rokov a ona je existenčne zničená. Pokiaľ by lekár konal tak ako má a splnil by si svoje povinnosti, tak mal vydať pravdivý doklad o zdravotnom stave rodičov, ktorý by predložila zamestnávateľovi a nemusela dostať absenciu, nedošlo by k ukončeniu pracovného pomeru, mohla by čerpať neplatené voľno a po jeho ukončení sa vrátiť do zamestnania. Lekár si porušil svoje povinnosti, ktoré vyplývajú z jeho profesie a to jednak tým, že nevystavil riadne potvrdenie o zdravotnom stave rodičov a potvrdenie, ktoré dal, následne zmenil, od čoho sa potom odvíjali všetky problémy na pracovisku i v osobnom živote. Všetky ataky voči jej osobe boli zásahmi zo strany zamestnávateľa, ktorý takto zasahoval voči nej cestou lekára a cestou MNV J. s tým, že dával lekárovi podľa svojich potrieb podpisovať rôzne potvrdenia a on to robil.

Odporca v 1. rade na pojednávaní uviedol, že zo strany navrhovateľky ide o paranoidný prejav a navrhuje nariadenie znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychiatrie, ktorý by skúmal zdravotný stav navrhovateľky. Ďalej uviedol, že na udalosti, ktoré sa mali stať pred cca 20 rokmi sa už nepamätá, nevie kedy boli rodičia navrhovateľky odkázaní na jej pomoc, nevie sa rozpamätať ani na ich zdravotný stav v tom čase. Nepamätá sa či vydával nejaké potvrdenia o zdravotnom stave jej rodičov a následne ho zmenil, ale môže jednoznačne vylúčiť akékoľvek ovplyvňovanie zo strany zamestnávateľa navrhovateľky, pretože z jej zamestnania nikto za ním nebol, nežiadali ho aby vydával účelové potvrdenia a toto by si ani nemohol dovoliť, pretože je to lekárske tajomstvo. Ako lekár pôsobil v J., aj tam býval, a môže uviesť, že navrhovateľka mala v obci doslova otrasnú povesť, ale bolo to preto, že je konfliktná osoba, s každým sa súdila, pričom takúto povesť mala v obci už dávno pred tým, ako jej rodičia zomreli. Keď nastupoval ako lekár do J., ešte jeho predchodca MUDr. E. ho upozorňoval, aby si dával na navrhovateľku pozor.

Právna zástupkyňa odporcu v 2. rade poukázala na písomné vyjadrenie k veci zo dňa 13.6.2014, v ktorom je uvedená chronológia postupu odporcu v 2.rade pri riešení sťažností a rôznych podaní zo strany navrhovateľky, z ktorých je zrejmé, že jej sťažnosti boli riešené a aj vyriešené, keď jej odpovedali a aj poskytli poučenie ako má postupovať a aké kroky má pri riešení tejto veci urobiť, avšak navrhovateľky tieto kroky neučinila. Na doplnenie k veci uviedla, že nevidí žiaden dôvod na podanie žaloby o ochranu osobnosti a považuje ju za neopodstatnenú. Má za to, že riešenie pracovného pomeru je celkom samostatná vec a finančné nároky, ktoré si z titulu nemajetkovej ujmy v predmetnom konaní uplatňuje do výšky mzdy, nemajú byť riešené inštitútom ochrany osobnosti, pretože nemajetková ujma nemá byť náhradou za mzdu. Mzdové nároky majú byť riešené v rámci pracovno-právnych predpisov. Z predložených súdnych rozhodnutí týkajúcich sa sporov o neplatnosť výpovede nevyplýva, že by dôvodom skončenia pracovného pomeru malo byť práve konanie lekára, spočívajúce vo vystavení dvoch rozdielnych lekárskeho potvrdení. Z rozhodnutí je zrejmé, že dôvodom ukončenia pracovného pomeru bola absencia navrhovateľky, pričom navrhovateľka nedoručila zamestnávateľovi žiadosť o neplatené voľno. Rozhodnutie, ktorým bol návrh o neplatnosť výpovede zamietnutý bolo z roku 1991, na čo nadväzovalo rozhodnutie z roku 1992 a v rozhodnutiach z roku 2013 súd konštatuje, že navrhovateľka nepreukázala naliehavý právny záujem na určení, že pracovný pomer trvá a tak návrh, ako aj ňou predkladané dôkazy, boli vyhodnotené ako účelové. Nie je preukázaný žiaden titul alebo konanie zo strany odporcu v 2.rade, ktorým by malo dôjsť k poškodeniu navrhovateľkinej cti a povesti. Vystavenie

dokladov zo strany zamestnanca odporcu predsa nemohlo mať za následok skončenie pracovného pomeru a nemôže viesť dokonca až k zásahu do osobnosti navrhovateľky. Zároveň namietla premlčanie nároku a poukázala na skutočnosť, že prvé potvrdenie bolo vystavené dňa 18.7.1989 a druhé dňa 2.10.1989, pričom premlčacia lehota začala plynúť v tomto období a po uplynutí troch rokov je nárok na nemajetkovú ujmu premlčaný.

Súd sa v rámci dokazovania oboznámil s listinnými dokladmi a to potvrdením č. 69-142/90/134/III/90 zo dňa 27.7.1990, prešetrovaním žiadosti - doplnenie zo dňa 15.3.1990, prípisom č. VLK/771/89-sť zo dňa 5.6.1990, potvrdením MNV J. zo dňa 18.7.1989, sťažnosťou- oznámením vybavenia č. 19/1990-Org. zo dňa 13.6.1990, listom Ministerstva zdravotníctva SR zo dňa 15.5.1991, žiadosťou o prešetrovanie - zaslanie stanoviska z 12.3.1990, lekárskou správou - nálezom zo dňa 7.9.1990, uznesením Okresnej prokuratúry Nitra č.k. 1Pn 210/91-22 zo 16.1.1992, výmenným listom - poukazom z októbra 1989, potvrdením MNV J. zo dňa 18.7.1989, listom o prehliadke mŕtveho zo dňa 24.10.1989, lekárskou správou - nálezom z 2.10.1989, úmrtným listom A. F., záznamom napísaným na MNV J. zo dňa 2.10.1989, lekárskou správou z hospitalizácie J. F., prepúšťacou správou zo dňa 11.10.1989, interným oznámením o zrušení absencie na 25. a 26.10.1989, listom navrhovateľky adresovaným riaditeľovi koncernového podniku SES Tlmače zo dňa 26.10.1989, sťažnosťou zo dňa 10.1.1990 - vybavenie zo dňa 4.5.1990, platnými dokladmi - žiadosťou zo dňa 24.8.2004, uznesením KS v Nitre č.k. 7Co 138/2004-79 zo dňa 30.6.2004, listom navrhovateľky adresovaným n FN Nitra zo dňa 20.10.2003, oznámením FN Nitra zo dňa 22.10.2003, odpoveďou navrhovateľky na stanovisko FN Nitra zo dňa 14.10.2003, oznámením FN Nitra zo dňa 14.10.2003, podaním navrhovateľky FN Nitra zo dňa 10.10.2003, žiadosťou o vydanie platných potvrdení - oznámením zo dňa 13.8.2003, vydaním platných potvrdení zo dňa 7.8.2003, podporou pri ošetrovaní člena rodiny - podaním zo dňa 5.2.1992, žiadosťou o podporu pri ošetrovaní člena rodiny zo 7.9.1990 a 26.7.1990, lekárskou správou - nálezom zo dňa 7.9.1990, oznámením NsP zo dňa 6.3.2001, prípisom riaditeľovi nemocnice zo dňa 28.2.2001, oznámením NsP zo dňa 30.6.1997, stanoviskom k opakovanej sťažnosti navrhovateľky zo dňa 11.7.1990 Odboru zdravotnícka KNV Bratislava, žiadosťou o zaslanie vyjadrenia zo dňa 3.7.1990, sťažnosťou navrhovateľky adresovanou Ministerstvu zdravotníctva zo dňa 18.6.1990, podaním adresovaným navrhovateľke zo strany riaditeľa OÚNZ Nitra zo dňa 15.6.1990, žiadosťou o prešetrovanie a zjednanie nápravy zo dňa 25.1.1990, splnením opatrení OÚNZ Nitra z 28.5.1990, zápisom zo šetrenia sťažnosti navrhovateľky, záznamom spísaným dňa 8.2.1990 na OZ ONV, záznamom zapísaným na MNV J. zo dňa 7.2.1990, potvrdením zo dňa 24.4.1990, zoznamom dokladov, z ktorých fotokópie odovzdala navrhovateľka odboru kontroly a sťažnosti OÚNZ Nitra, žiadosťou zo dňa 19.4.1990, žiadosťou zo dňa 9.4.1990, žiadosťou o prešetrovanie - zaslanie stanoviska zo dňa 12.3.1990, potvrdením MNV J. zo dňa 18.7.1989, žiadosťou o ubytovanie pre navrhovateľa zo dňa 31.5.1989, potvrdením o prechodnom bydlisku z MNV J., rozsudkom OS Levice č.k. 7C 37/90-19 zo dňa 16.5.1990, uznesením KS v Bratislave č.k. 13Co 240/90-28 zo dňa 31.8.1990, návrhom na rozhodcovskú komisiu zo dňa 17.5.1990, uznesením OS Levice č.k. 7C 62/90-6 zo dňa 11.4.1990, rukou prepísané ceruzkou na 11.júla 1990, uznesením KS v Bratislave č.k. 13Co 199/90-12 zo dňa 31.8.1990, rozsudkom OS Levice č.k. 7C 37/90-71 zo dňa 16.4.1991, odvolaním zo dňa 15.6.1990 voči rozsudku zo dňa 16.5.1990, pracovnou zmluvou zo dňa 15.9.1987, uznesením KS v Bratislava č.k. 13Co 243/90-14 zo dňa 31.8.1990, žalobou o určenie, že pracovný pomer trvá a o náhradu mzdy zo dňa 5.2.1998, rozsudkom KS Bratislava č.k. 14Co 348/91 zo dňa 28.9.1992, potvrdením Obecného úradu J. zo dňa 27.6.2001, odvolaním voči rozsudku č.k. 7C 37/90-71 zo dňa 16.4.1991, uznesením KS v Nitre č.k. 8Co 83/99-83 zo dňa 29.10.1999, uznesením NS SR č.k. 2Cdo 11/2012 zo dňa 28.6.2012, uznesením NS SR 2Cdo 211/2009 zo dňa 31.8.2009, rozsudkom OS Levice č.k. 14C 72/2013-495 zo dňa 25.10.2013, rozsudkom KS v Nitre č.k. 8Co 433/2013-533 zo dňa 12.6.2014, doplnením odôvodnenia dovolania vo veci sp.zn. 14C 64/2003 zo dňa 15.11.2011, odvolaním voči rozsudku OS Levice č.k. 14C 72/2013-495 zo dňa 13.11.2013, dovolaním voči rozsudku OS Levice č.k. 14C 64/2003-230 zo dňa 14.9.2007, odvolaním výpovede zo dňa 16.5.1990, výpoveďou z pracovného pomeru zo dňa 1.2.1990, návrhom o neúčinnosť výpovede podaným na OS Levice dňa 28.2.1990, rozšírením petitu žaloby o náhradu mzdy adresovanom do spisu OS Levice sp.zn. 7C 37/90 zo dňa 2.5.1990, oznámením o prevzatí právneho zastúpenia a odôvodnenie dovolania zo dňa 13.1.2015 proti rozsudku KS v Nitre zo dňa 12.6.2014 č.k. 8Co 433/2013-533, stanoviskom Generálnej prokuratúry SR III/2 GN 208/90-12 zo dňa 6.9.1990, vyrozumením o výsledku šetrenia z Krajskej prokuratúry v Bratislave zo dňa 10.4.1990, uznesením ZNB Galanta zo dňa 5.2.1990, listom Obecného úradu J. zo dňa 2.9.1996, podaním navrhovateľky označenom ako oznámenie Generálnej prokuratúre Bratislava zo dňa 21.1.1990, interným oznámením zo dňa 5.7.1989, oznámením Federálneho ministerstva vnútra zo dňa 3.1.1991, čestným vyhlásením MUDr. N. X. zo dňa 30.7.1996, výsledkom šetrenia sťažnosti navrhovateľky zo dňa 13.10.1989.

Súd návrh na vypočutie svedkov J. X., H. X., J. Q. a nariadenie znaleckého dokazovania na duševný stav navrhovateľky zamietol, nakoľko rozsah vykonaného dokazovania považoval za dostatočný pre objektívne posúdenie a rozhodnutie vo veci.

Na základe vykonaného dokazovania oboznámením sa s predloženými listinnými dokladmi a s prihladením na výpovede účastníkov konania, súd zistil tento skutkový a právny stav.

Navrhovateľka bola zamestnaná na základe pracovnej zmluvy zo dňa 15.9.1987 v SES Tlmače od 15.9.1987. Dňa 1.2.1990 dostala výpoveď podľa § 46 ods.1 písm. f) Zákonníka práce z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny spočívajúcom v bezdôvodnom vynechávaní pracovných zmien, ktorá jej bola doručená dňa 13.2.1990. Navrhovateľka sa domáhala neplatnosti výpovede na súde, pričom prebiehali viaceré konania týkajúce sa pracovného pomeru navrhovateľky / neplatnosť výpovede, neplatnosť absencií, neplatnosť preloženia, náhrada mzdy, určenie, že pracovný pomer trvá a ďalšie/. V konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 7 C 37/1990 bol návrh na určenie neplatnosti výpovede, neplatnosti preloženia a neplatnosti absencií zamietnutý a toto rozhodnutie bolo Krajským súdom Bratislava potvrdené a nadobudlo právoplatnosť dňa 1.4.1993. V odôvodnení rozhodnutia sa konštatuje, že výpoveď zo dňa 1.2.1990 je platná, nakoľko v konaní bolo preukázané, že navrhovateľka bezdôvodne vynechávala pracovné zmeny, čím jej vznikli absencie za pomerne dlhé obdobie, pričom nebolo preukázané, že by navrhovateľka požiadala o neplatené voľno a to aj napriek tomu, že bola zamestnávateľom opakovane požiadaná o predloženie žiadosti o neplatené voľno a bola aj poučená, ako má takúto žiadosť podať a kto ju musí schváliť. Navrhovateľka nenastúpila do práce ani potom, ako jej zamestnávateľ dal jasne najavo, že na preložení netrvá. Vo veci vedenej na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 14 C 72/2013 prebiehalo konanie o určenie, že pracovný pomer trvá, pričom súd prvého stupňa návrh zamietol, keď dospel k názoru, že pracovný pomer skončil výpoveďou dňa 30.4.1990, ktorá bola platná, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v konaní vedenom na OS Levice pod sp.zn. 7 C 37/1993. Krajský súd v Nitre prvostupňové rozhodnutie potvrdil a nadobudlo právoplatnosť dňa 27.6.2014. Voči tomuto rozhodnutiu podala navrhovateľka dovolanie a vec je v súčasnej dobe na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Navrhovateľka, napriek právoplatnému rozhodnutiu súdu vo veci, naďalej namieta existenciu dôvodov výpovede a poukazuje na neopodstatnenosť absencií, pre ktoré dostala výpoveď, keďže príčinou jej neprítomnosti na pracovisku bola potreba starostlivosti o bezvládných rodičov, o čom mala dostať od lekára riadne potvrdenie. Tvrdí, že práve preto, že lekár MUDr. X. najskôr potvrdil, že rodičia sú bezvládni a vyžadujú opateru a následne svoje stanovisko zmenil a vyjadril sa, že rodičia navrhovateľky nie sú bezvládni, nebola akceptovaná jej neprítomnosť na pracovisku, ktorá bola posúdená ako absencia, následkom čoho dostala výpoveď, stratila zamestnanie, bola zdiskreditovaná na pracovisku aj v obci, čím sa dostala do nepriaznivej spoločenskej i finančnej situácie. V uvedenom konaní vidí zásah do jej osobnostných práv.

Z predložených listinných dokladov vyplýva, že MUDr. X. na potvrdení z MNV J. zo dňa 18.7.1989 potvrdil, že rodičia navrhovateľky sú bezvládni a potrebujú opateru. Na zázname spísanom na MNV v J. dňa 2.10.1989, ktorý predložila navrhovateľka, je v dolnej časti dopísané vyjadrenie MUDr. X. o tom, že rodičia S. F. nie sú bezvládni a on sa pomyšľal. Tento doklad je však bez podpisu a pečiatky lekára a chýba na ňom aj označenie a podpis osoby, ktorá tento záznam za MNV J. spisovala. Navrhovateľkou namietaný postup lekára MUDr. X. pri vydávaní potvrdenia bol prešetrovaný viacerými orgánmi, vrátane zamestnávateľa odporcu OÚNZ Nitra, pričom v prípise č. 69-142/90/134/III/90 zo dňa 27.7.1990 adresovanom navrhovateľke sa uvádza, že na základe prešetrenia sťažnosti bolo konštatované, že zdravotný stav rodičov si vyžadoval dočasnú opateru inej osoby, preto bolo dodatočne vydané potvrdenie o potrebe opatrovania rodičov v čase od 15.8.1989 do 32.10.1989. Navrhovateľke a aj jej zamestnávateľovi bolo toto dodatočné potvrdenie doručené, čím bola vykonaná náprava ohľadne dvoch rozdielnych potvrdení týkajúcich sa bezvládnosti rodičov. Navrhovateľka mala toto oznámenie a aj potvrdenie o bezvládnosti rodičov k dispozícii už v priebehu konania o neplatnosť výpovede, vedeného na OS Levice pod sp.zn. 7 C 37/1993.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka / ďalej OZ/, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods.1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods.2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods.1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že každá fyzická osoba má právo na ochranu osobnosti v prípade neoprávneného zásahu, ktorý je spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv osobnosti. Chránenými zložkami osobnosti sú najmä právo na život, zdravie, občiansku česť, ľudskú dôstojnosť, vážnosť osoby, súkromie, rešpektovanie rodinného života a pod. Občiansky zákonník poskytuje ochranu len proti takým konaniam, ktoré sa dotýkajú osobnosti človeka tým, že znižujú jeho dôstojnosť, česť a vážnosť z hľadiska jeho vzťahu k spoluobčanom a ohrozujú jeho postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Ak neoprávnený zásah smeroval do niektorej zo zložiek osobnosti človeka, ktoré sú uvedené v § 11 OZ, možno použiť prostriedky ochrany podľa § 13 OZ. Na vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť však splnené zákonné predpoklady, ktorými sú: a) existencia zásahu, ktorý vyvolal alebo bol spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnostných práv chránených ustanovením § 11, b) neoprávnený charakter tohto zásahu, c) existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a vzniknutou ujmom. Nenaplnenie ktoréhokoľvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť vzniku sankcií podľa § 13 OZ. V prípade splnenia zákonných predpokladov, zákon pripúšťa možnosť domáhať sa poskytnutia primeraného zadosťučinenia, ktorý nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia. Ak by morálne zadosťučinenie bolo preukazateľne nepostačujúce a strácalo by svoju účinnosť a funkčnosť, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ vyplýva, že dôvody pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy sú dané iba vtedy, ak zásah do osobnostných práv fyzickej osoby v značnej miere znižuje jej dôstojnosť alebo vážnosť v spoločnosti. Prípustnosť peňažnej satisfakcie je teda opodstatnená všade tam, kde je osobnostná ujma spojená s citelným znížením postavenia fyzickej osoby v spoločenských kruhoch v ktorých sa pohybuje a kde zmenšenie a vyváženie nemajetkovej ujmy nemožno napraviť inak ako cestou primeraného finančného zadosťučinenia. Iba ak sa preukáže že došlo k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere, môže byť fyzickej osobe priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Toto právo na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčuje v 3-ročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Prostriedky ochrany podľa § 13 OZ však nemožno použiť, ak zásah smeroval do vlastníckeho práva alebo do majetkových práv.

Súd po zhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti dospel k záveru, že návrh navrhovateľky nie je opodstatnený a to z nasledovných dôvodov.

Konanie MUDr. X., zamestnanca bývalého OÚNZ Nitra, ktorým malo v roku 1989 dôjsť k zásahu do navrhovateľkiných osobnostných práv, nie je možné považovať za taký zásah do osobnostných práv navrhovateľky, aký má na mysli ustanovenie § 11 a nasl. OZ, teda za zásah, ktorý by bol spôsobilý privodiť navrhovateľke ujmu na jej osobnostných právach. Aj keď bolo preukázané, že MUDr. X. dňa 18.7.1989 potvrdil, že rodičia navrhovateľky sú bezvládni a na zázname zo dňa 2.10.1989 je uvedené, že rodičia navrhovateľky nie sú bezvládni, nemožno tento postup považovať za zásah do cti, dôstojnosti, súkromia resp. akéhokoľvek iného osobnostného práva. Odporca v 2.rade ako zamestnávateľ odporcu v 1.rade ešte v roku 1990 prešetril postup MUDr. X. a jeho pochybenie pri vydaní rozdielných potvrdení bolo napravené tým, že bolo vystavené správne potvrdenie, zaslané navrhovateľke i jej zamestnávateľovi, čím boli odstránené prípadné pochybnosti o potrebe opatrovať rodičov. Vychádzajúc však z rozsudku Okresného súdu Levice č.k. 7 C 37/1993-71 zo dňa 16.4.1991 a rozsudku Krajského súdu Bratislava č.k. 14 Co 348/91 zo dňa 28.9.1992 je zrejme, že navrhovateľka nedostala výpoveď preto, že by zamestnávateľ neuznal potrebu opatery rodičov a z toho dôvodu jej udelil absencie, ale preto, že svojvoľne / bez odsúhlasenia neplateného voľna / prestala chodiť do práce a napriek opakovanej výzve, aby podala žiadosť o neplatené voľno, tak neurobila, čím jej neprítomnosť na pracovisku bola posúdená ako absencia. V rozhodnutiach nie je žiadna zmienka o tom, že by zamestnávateľ neakceptoval potrebu starostlivosti o bezvládných rodičov z dôvodu predloženia rozdielných potvrdení. Základným momentom, od ktorého sa spor o neplatnosť výpovede odvíjal bola práve tá skutočnosť, že navrhovateľka nepožiadala kvalifikovaným spôsobom, teda riadne a včas, zamestnávateľa o poskytnutie neplateného voľna. Bez podania žiadosti o neplatené voľno sa zamestnávateľ ani nemohol zaoberať jej dôvodnosťou a zaujať k prípadnému čerpaniu neplateného voľna stanovisko, pričom navrhovateľka bez poskytnutia neplateného voľna zo strany zamestnávateľa nebola oprávnená vymeškávať pracovné zmeny. Na základe uvedeného potom možno jednoznačne konštatovať, že konanie MUDr. X., zamestnanca odporcu v 2. rade, spočívajúceho vo vystavení dvoch protichodných stanovísk k bezvládnosti rodičov navrhovateľky, nie len že nie je spôsobilé

vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv osobnosti, ale nie je ani v príčinnej súvislosti s následkom opísaným navrhovateľkou t.j. stratou zamestnania, príjmu, zníženiu jej dôstojnosti, vážnosti a spoločenskej diskreditácie.

Nakoľko v konaní nebolo preukázané, že by odporcovia v 1. a 2.rade svojim konaním zasiahli do osobnostných práv navrhovateľky chránených ustanovením § 11 OZ a nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi konaním súvisiacim s vystavením potvrdení o zdravotnom stave rodičov navrhovateľky a nepriaznivou sociálnou, finančnou a spoločenskou situáciou, do ktorej sa dostala navrhovateľka, nebolo možné návrhu vyhovieť.

Podľa názoru súdu sa navrhovateľka dostala do nepriaznivej situácie v dôsledku straty zamestnania a s tým súvisiacich finančných problémov najmä svojim nedôsledným postupom pri riešení neplateného voľna za účelom opatery rodičov, keď nepožiadala o neplatené voľno a nechodila do práce a to aj potom, čo jej bolo oznámené, že nebude preložená a môže pracovať na svojom pôvodnom mieste. Súd poukazuje tiež na to, že otázku existencie dôvodov pre výpoveď, ako aj posúdenie dôvodnosti uloženia absencií, skúmal súd v konaní o neplatnosť výpovede, pričom ak by bolo preukázané, že výpoveď je neplatná, boli by riešené aj mzdové nároky navrhovateľky zo strany zamestnávateľa a to v zmysle pracovnoprávných predpisov.

Keďže neboli preukázané základné predpoklady pre vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do chránených práv fyzickej osoby uvedených v § 11 OZ, súd návrh v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol, a to bez toho, aby sa zaoberal preukazovaním, či a v akej miere bola navrhovateľka v obci, medzi známymi a príbuznými zdiskreditovaná, nakoľko uvedené dokazovanie by bolo už nadbytočné. Taktiež nebolo potrebné zaoberať sa námietkou premlčania nároku na nemajetkovú ujmu, keď súd považoval samotný nárok na ochranu osobnosti za bezpredmetný. Súd iba dodáva, že právo na ochranu osobnosti sa nepremlčuje, avšak premlčuje sa nárok na nemajetkovú ujmu v peniazoch, ktorý podľa názoru súdu premlčaný je. Zároveň súd konštatuje, že k postupu odporcu v 1.rade, ktorý mu je navrhovateľkou kladený za vinu a ktorým malo dôjsť k ujme navrhovateľky, došlo pri výkone jeho pracovných povinností v období, kedy bol zamestnancom OÚNZ Nitra /právneho predchodcu odporca v 2.rade/, preto ho s poukazom na § 420 ods.2 OZ nepovažuje za pasívne legitimovaného, čo je tiež dôvodom pre zamietnutie návrhu voči tomuto subjektu.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods.1 OSP, pričom úspešným odporcom súd náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov konania neuplatňovali.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd v Nitre.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§42 ods.3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.)

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.